

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ БЕРДЯНСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради
Бердянського державного
педагогічного університету

від 02 вересня 2021 року
(протокол № 1)

«Латинська мова і медична термінологія»

(назва освітнього компоненту)

**ПРОГРАМА
обов'язкової навчальної дисципліни**

підготовки бакалавра
(назва ступеня вищої освіти)

спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія
(шифр і назва спеціальності)

**Освітньо-професійна програма
«Фізична терапія, ерготерапія у травматології та ортопедії»**

Бердянськ 2021 рік

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Каліберда Оксана Олександрівна, кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри іноземних мов і методики викладання.

Обговорено та рекомендовано методичною радою Бердянського державного педагогічного університету “ 20 ” серпня 2021 року, протокол № 1.

ВСТУП

Програма обов'язкової навчальної дисципліни «Латинська мова і медична термінологія» складена відповідно до Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) першого (бакалаврського) рівня галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія та освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія у травматології та ортопедії», а також у відповідності з наступними нормативними документами:

- Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»;
- Навчальний план підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» для спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія», затверджений вченою радою БДПУ від 24.04.2019, протокол №9;
- Наказ МОН України від 16.10.2009 за №943 «Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи»;
- Положення «Про організацію освітнього процесу в Бердянському державному педагогічному університеті», затвердженого вченою радою БДПУ від 26 грудня 2019 року (протокол № 6);
- Положення «Про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Бердянському державному педагогічному університеті».

Предметом навчальної дисципліни є вивчення медичних правовідносин, прав людини у сфері охорони здоров'я, основ безпеки життєдіяльності.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Латинська мова і медична термінологія» тісно пов'язана з конституційним, цивільним, адміністративним правом України, міжнародним правом та теорією безпеки життєдіяльності.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою навчальної дисципліни дисципліни «Латинська мова і медична термінологія» формування базових лексико-граматичних знань та вмінь з перспективою їх подальшого використання у професійній діяльності.

1.2. Основними завданнями дисципліни є демонструвати базові знання латинської термінології професійного спрямування; інтерпретувати зміст та основи ведення ділової міжнародної документації латинською мовою;

розвивати професійні комунікативні навички загальноосвітнього, фахового та культурологічного характеру.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні набути таких фахових компетентностей:

Інтегральна: Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.

Перелік загальних компетентностей та відповідних їм шифрів:

- ЗК 07. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК 09. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Перелік спеціальних (фахових) компетентностей та відповідних їм шифрів:

- СК1 Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.

Та демонструвати такі програмні результати навчання (ПР):

- ПР01 Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.
- ПР02 Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).
- ПР03 Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.
- ПР04 Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та

ерготерапії.

- ПР07 Тракувати інформацію про наявні у пацієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).
- ПР11 Здійснювати заходи ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.
- ПР17 Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифіковувати поточну діяльність.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3/90 (кредитів ЄКТС/години).

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Фонетика.

Тема 1. Вступ. Фонетика. Алфавіт. Класифікація голосних і приголосних. Дифтонги. Буквосполучення. Довгота і короткість. Наголос.

Тема 2. Поняття “науковий термін”. Структура анатомо-гістологічних термінів. Граматичні категорії іменника, характеристика відмін, словникова форма іменників, визначення основи іменника. Називний і родовий відмінок, їх роль у побудові термінів. Неузгоджене означення, способи перекладу.

Змістовий модуль 2. Граматичні категорії прикметника.

Тема 3. Граматичні категорії прикметника, поділ на групи. Родові закінчення, визначення основи. Узгоджене означення.

Тема 4. Морфологічна і синтаксична структура багатослівного анатомічного терміну з різними типами означень.

Змістовий модуль 3. Системне вивчення іменників і прикметників як засіб побудови анатомогістологічних термінів..

Тема 5. Іменники I відміни. Лексика. Вирази. Грецькі іменники I відміни. Прийменники.

Тема 6. Іменники II відміни. Лексика. Вирази. Чоловічий, середній рід II відміни.

Змістовий модуль 4. Системне вивчення іменників III, IV, V відмін та прикметників III відміни. Ступенів порівняння прикметників у медичній термінології.

Тема 7. Іменники III відміни. Чоловічий рід. Жіночий рід. Середній рід. Винятки. Особливості відмінювання іменників на -sis, vas, vasis n та іменників грецького походження на -ma.

Тема 8. Вивчення іменників IV – V відміни. Винятки. Лексика. Сталі вирази.

Змістовий модуль 5. Клінічна термінологія.

Тема 9. Поняття «клінічна термінологія». Види клінічних термінів. Структура термінів-комполітів латинською та українською мовами.

Тема 10. Грецькі дублети іменників I, II, III, IV, V відміни.

Змістовий модуль 6. Формулювання медичного діагнозу. Переклад діагнозів.

Тема 11. Структура двочленних діагнозів та їх переклад. Найуживаніші європейські скорочення в клінічній термінології.

Тема 12. Структура тричленних та багаточленних діагнозів та їх переклад.

3. Рекомендована література

Базова

1. Латинська мова : навчальний посібник для студентів спеціальності «фізична реабілітація» / О.С. Гупало, Р.С. Коваль, Л.О. Свищ. – Львів : Видавництво «Компанія "Манускрипт"», 2016. – 96 с.
2. Латинська мова та основи медичної термінології: підручник/ Л.Ю. Смольська, П.А. Содомора, Д.Г. Шега та ін. ; за ред. Л.Ю. Смольської. – 3-є вид., переробл. і допов. - К. : ВСВ «Медицина», 2016. - 472 с.
3. Беляєва О. М. Латинсько-український тлумачний словник клінічних термінів / О. М. Беляєва. – К. : ВСВ «Медицина», 2016. – 224 с.
4. Черкасов В. Г. Міжнародна анатомічна термінологія (латинські, українські,

російські та англійські еквіваленти) / Черкасов В. Г., Бобрик І. І., Гумінський Ю. Й., Ковальчук О. І. – Вінниця: Нова книга, 2010. – 392 с.

5. Ілюстрований медичний словник Дорланда: у 2 т./Гол. ред. П. Джуль, Б. Зіменковський. – [укр. Пер. 29-го амер. вид.]. – Львів: Вид. дім «НАУТІЛУС», 2003. – Т.1. – 2003. – с. 1 – 1354; Т. 2. – 2003. – с. 1355 – 2688.

Допоміжна

1. М.М.Закалюжний, Г.Б. Паласюк “Латинська мова і основи медичної термінології” Тернопіль “Укрмедкнига” 2004 – 224 с.
2. Закалюжний М.М. Латинська мова і основи медичної термінології: підручник / М.М. Закалюжний, Г.Б. Паласюк. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2004. – 424 с.
3. “Міжнародна анатомічна номенклатура” Український стандарт К. “Здоров’я” 2001 – 225 с.
4. Латинська мова і основи медичної термінології : підручн. для вищих мед. навч. закладів III рівня акрид. / М.М. Закалюжний, А.В. Янков, В.В. Чолач. – Тернопіль : Укрмедкнига, 1999. – 276с.

4. Методи навчання:

1) *За джерелами передачі й характером сприйняття інформації :*

- ✓ словесні: пояснення, розповідь, лекція, бесіда;
- ✓ наочні: ілюстрування, демонстрування, спостереження;
- ✓ практичні: фізичні вправи, практичні роботи, дослідні роботи.

2) *Методи стимулювання навчальної діяльності:*

- ✓ навчальна дискусія – суперечка, обговорення будь-якого питання з навчального матеріалу.

3) *Методи контролю і самоконтролю у навчанні:*

- ✓ усний контроль;
- ✓ письмовий контроль;
- ✓ тестовий контроль.

5. Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

6. Система оцінювання

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за всіма видами навчальних робіт проводиться за поточним та підсумковим контролем.

Поточний контроль включає бали за роботу на лекціях, практичних та індивідуальних заняттях, а також оцінювання всіх видів самостійної роботи, запланованих у робочій програмі навчальної дисципліни.

Підсумковий семестровий контроль є обов’язковою формою контролю, що дозволяє визначити ступінь досягнення здобувачами вищої освіти

запланованих робочою програмою навчальної дисципліни результатів навчання.

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)